

**Tussenrapportage cofinanciering
Projecten Taalhuizen 2017-2019**

Inleiding

Begin 2017 heeft het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland cofinanciering toegekend aan de vijf taalhuizen in de regio. In bijlage 1 vindt u een omschrijving van wat een taalhuis is.

Het gaat in deze tussenrapportage over de cofinanciering van een subsidieaanvraag die tegelijkertijd is ingediend bij Tel mee met Taal, een landelijke subsidieregeling voor de aanpak van laaggeletterdheid. Deelnemers van een lokaal of regionaal samenwerkingsverband (van minimaal acht partijen) kunnen aanspraak maken op deze subsidie. Zij kunnen subsidie ontvangen voor activiteiten naar keuze waarmee uitvoering wordt gegeven aan (een deel van) een lokaal of regionaal Taalakkoord. De activiteiten kunnen hierbij zowel betrekking hebben op de aanpak van laaggeletterdheid bij volwassenen als op leesbevordering bij kinderen. Deze subsidie van Tel mee met Taal is per september 2017 toegekend.

Deze tussenrapportage geeft inzicht in de inspanningen en het verloop van de projecten die de taalhuizen het afgelopen jaar hebben uitgevoerd.

Aanleiding

Sinds september 2013 bestaat er in de regio Holland Rijnland een bondgenootschap waarin inmiddels 40 verschillende partijen, inclusief Holland Rijnland en alle gemeenten, gezamenlijk actie ondernemen om laaggeletterd aan te pakken.

In januari 2017 hebben deze partijen een tweede convenant afgesloten. In dit convenant zijn de volgende afspraken opgenomen:

- laaggeletterden herkennen en doorverwijzen naar een lees- en schrijfcursus op basis van een actuele educatieve kaart;
- de eigen communicatiematerialen waar mogelijk vereenvoudigen;
- activiteiten organiseren om het onderwerp bespreekbaar te maken en het lezen en schrijven te bevorderen;
- een bijdrage leveren aan het netwerk door middel van kennisdeling, inspiratie en onderzoek.
- Aansluiten bij het regionaal educatieprogramma Holland Rijnland;
- Aansluiten bij de uitvoering van de Wet Taaleis;
- Betrekken van de activiteiten in het sociaal domein;
- Inzetten van Taalhuizen en -punten in de regio;
- Betrekken van werkgevers(organisaties);
- Voorkomen van laaggeletterdheid bij kinderen.

Deze afspraken zijn concreet uitgewerkt in het uitvoeringsplan aanpak laaggeletterdheid 2017-2020.

Projecten taalhuizen

Om uitvoering te geven aan een aantal afspraken in het convenant van het bondgenootschap hebben de taalhuizen, met de cofinanciering van Holland Rijnland en de subsidie van Tel mee met Taal, een start gemaakt met de volgende projecten:

1. Wervingscampagne NT1;
2. Workshops Herkennen en Doorverwijzen;
3. Trainingen van (taal)vrijwilligers.

De Taalhuizen worden ingezet op deze specifieke activiteiten gericht op:

1. verhoging van het bereik van Nederlands sprekende laaggeletterden;
2. bewustwording van het probleem laaggeletterdheid, het leren signaleren ervan en laaggeletterden verwijzen naar het taalaanbod;
3. professionalisering van de begeleiding door vrijwilligers in het informele aanbod.

Ad 1. Wervingscampagne NT1

Deze wervingscampagne is gericht op de doelgroep autochtone laaggeletterden maar ook potentiële signaleerders en verwijzers.

Voor de werving van autochtone laaggeletterden wordt samengewerkt met:

- Gemeenten in de regio: sociale diensten, Sociale Wijkteam, WMO-consulenten, Centra voor Jeugd en gezin en andere klantcontactafdelingen;
- Andere bondgenoten: zorg- en welzijnsinstellingen, communicatiebureau, sociale werkvoorzieningen, UWV, gerechtsdeurwaarderskantoren, woningcorporaties.
- Het onderwijs: basisonderwijs, voortgezet onderwijs en het roc.
- Werkgevers(-organisaties);
- Detentie en reclassering;
- De stichting Lezen en Schrijven.

De stichting Lezen en Schrijven stelt landelijk veel wervingsmateriaal en contactlijnen beschikbaar. De ervaring leert echter dat vooral een lokaal en regionaal herkenbare campagne met gegevens van de betrokken taalnetwerken (in dit geval de taalhuizen als centraal punt) het meest resultaat oplevert. De materialen voor wervingscampagne worden onder ander ingezet voor de volgende lokale en regionale activiteiten en producten:

- Samenwerkingsprojecten met potentiële klantcontactmedewerkers en verwijzers;
- Workshops Herkennen en doorverwijzen;
- Inzetten van de Taalmeter bij cliënten van socialediensten en het UWV;
- Brochures en affiches;
- Mediamateriaal (video, radio en andere pers)
- Overige PR en publiciteit
- Inhuur materialen voor evenementen (bijvoorbeeld bij de Week van de alfabetisering);
- Aansluiten bij evenementen en organiseren bijeenkomsten voor (potentiële) verwijzers.

Ad 2. Workshop Herkennen en Doorverwijzen

Veel mensen in de dienstverlening krijgen te maken met laaggeletterden. Zij zijn zich hier echter vaak niet van bewust. Vooral baliemedewerkers, maatschappelijk werkers, coaches werkzaam bij UWV of Werk en Inkomen zijn juist de personen die een goede verwijzfunctie kunnen hebben, waarmee ze soms een deel van de problemen van cliënten al kunnen helpen oplossen.

De stichting Lezen en Schrijven biedt daarom, samen met de taalhuizen de workshop Herkennen en Doorverwijzen aan potentiële verwijzers. In deze workshop wordt aandacht besteed aan: Wat is laaggeletterdheid, het herkennen van signalen, gespreksleidraad: wat kan er gedaan worden in een dergelijke situatie en doorverwijzingsmogelijkheden.

Voor de verhoging van signalering en doorverwijzing laaggeletterden wordt samengewerkt met en scholing geboden aan:

- Gemeenten in de regio: sociale diensten, Sociale Wijkteam, WMO-consulenten, Centra voor Jeugd en Gezin en andere klantcontactafdelingen;
- Andere bondgenoten: zorg- en welzijnsinstellingen, communicatiebureau, sociale werkvoorzieningen, UWV, gerechtsdeurwaarderskantoren, woningcorporaties.
- Het onderwijs: basisonderwijs, voortgezet onderwijs en het roc.
- Werkgevers(-organisaties);
- Detentie en reclassering;
- De stichting Lezen en Schrijven.

Daarnaast wordt waar nodig en handig ook de Taalmeter ingezet.

Ad 3. Training van taal (vrijwilligers)

Een taalvrijwilliger is een belangrijk onderdeel van de aanpak van laaggeletterdheid. Naast de taallessen van een professionele taalaanbieder krijgen deelnemers van de taalvrijwilligers extra begeleiding op het gebied van lezen en schrijven, rekenen of omgaan met een computer. Deelnemers profiteren het meest als ze op de juiste manier worden begeleid en met geschikte lesmaterialen werken. Daarom volgen taalvrijwilligers, voordat ze aan de slag gaan met een taalvrager, een korte training waarin ze leren hoe ze dit het beste kunnen aanpakken.

Afhankelijk welke rol de vrijwilligers gaan uitoefenen binnen het Taalhuis worden er door de taalhuizen een aantal verdiepingstrainingen aangeboden. Het gaat bijv. om de volgende trainingen:

- Gesprekstechnieken
- Culturele verschillen
- Kennis van het Taalnetwerk en Taalaanbod
- Financieringsmogelijkheden en opties in de te lopen trajecten voor de cursisten

Bereik

Beoogde effecten:

Voor de periode van juni 2017 tot en met juni 2019 zijn voor de bovengenoemde projecten de volgende beoogde effecten geformuleerd:

Wervingscampagne NT1

- Minimaal 300 (1%) nieuwe Nederlands sprekende laaggeletterden zijn bereikt en hebben aanbod ontvangen.

Workshop Herkennen en Doorverwijzen

- Minimaal 200 (klantcontact) medewerkers van de bondgenoten heeft een workshop Herkennen en Doorverwijzen gevolgd;

Training van (taal)vrijwilligers

- In totaal hebben 100 vrijwilligers van de taalhuizen en partners een training gevolgd.

Tussentijdse resultaten:

Voor de periode van juni 2017 tot nu toe zijn de volgende resultaten geboekt:

Wervingscampagne NT1

Door de stichting Lezen en Schrijven zijn er voor de taalhuizen in onze regio in totaal 10.000 verwijzkaarten gedrukt. Met deze kaarten kunnen verwijzers NT1-ers en NT2-ers doorsturen naar het spreekuur en andere activiteiten van de taalhuizen.

Dit heeft in totaal **80** verwijzingen opgeleverd.

Daarnaast zijn er in opdracht van Holland Rijnland 185.000 flyer/kaarten ontworpen en gedrukt. Op deze kaarten zijn taalambassadeurs (ervaringsdeskundigen) afgebeeld met een uitspraak over wat leren lezen en schrijven hen heeft opgeleverd. Voor de herkenbaarheid zijn deze taalambassadeurs afgebeeld op een achtergrond van een plek in de regio.

165.000 van deze kaarten zijn in de regio in de week van de Alfabetisering (eerste week van september) verspreid met de reclamepakketten. Daarnaast zijn nog eens 500 posters en 12 banners gemaakt met dezelfde afbeelding.

Op dit moment zijn er **20 NT1-ers** die een aanbod krijgen in de taalhuizen of bij andere aanbieders in de regio.

Het blijft moeilijk om Nederlands sprekende laaggeletterden te werven. Zij zijn vaak voor dagelijkse bezigheden afhankelijk van anderen, maar zullen dit door schaamte en onbegrip vaak heel goed verbergen.

Workshop Herkennen en Doorverwijzen

Samen met de stichting Lezen en Schrijven zijn er in de periode van juni 2017 tot nu toe het volgende aantal workshops Herkennen en Doorverwijzen gegeven:

Workshops:

In totaal zijn er **16 workshops** uitgevoerd door de taalhuizen,

aan in totaal **245 deelnemers/potentiële verwijzers** van de bijv. GGD, ISD-Bollenstreek, gemeenten en diverse bondgenoten.

De aantallen zijn dus nu al ruimschoots behaald, maar de workshop worden gewoon voortgezet. Hoe meer mensen laaggeletterden kunnen signaleren en doorverwijzen hoe beter.

Training van (taal)vrijwilligers

De Taalhuizen hebben zelfstandig, met inhuur van professionals of de stichting Lezen en Schrijven inmiddels **27 trainingen** voor vrijwilligers uitgevoerd

aan in totaal **403 (taal)vrijwilligers**.

De aantallen zijn inmiddels verviervoudigd, maar de toestroom van taalvragers naar de taalhuizen en het aantal activiteiten van de taalhuizen is in de afgelopen jaren ook meer dan verdubbeld. Dit betekent dat er dan ook meer taalvrijwilligers nodig zijn om deze taalvragers te begeleiden.

Vrijwilligers komen en gaan weer, daarnaast wordt naar behoefte het team vrijwilligers uitgebreid.

Financiën

Voor de hiervoor beschreven projecten van de taalhuizen is in totaal € 75.000 beschikbaar.

€ 50.000 van de subsidie van Tel mee met Taal 2017 en € 25.000 uit de cofinanciering van Holland Rijnland.

Er is nu in totaal € 45.000 uitgenut. Dit betekent dat er nog € 30.000 beschikbaar is voor de 3 projecten van de taalhuizen tot en met juni 2019.

Gezien de bovengenoemde resultaten en de gebleken behoefte aan de activiteiten, zal dit gelijkelijk verdeeld worden over de projecten.

Bijlage 1: Taalhuizen

Taalhuis

Een Taalhuis is een herkenbare, fysieke plek waar volwassenen beter leren lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer. Burgers kunnen hiervoor relevante cursussen volgen of zo nodig worden doorverwezen naar andere instellingen. Een Taalhuis wordt opgezet en onderhouden door lokale partners, samen met professionals en vrijwilligers.

Taalhuizen zijn lokale samenwerkingsverbanden. In de regio Holland Rijnland bevinden de taalhuizen zich in de bibliotheken (BplusC, Rijn en Venen, Bollenstreek, Katwijk en Voorschoten-Wassenaar). Partners zijn bijvoorbeeld de gemeenten, de bibliotheek, taalaanbieders, lokale vrijwilligersorganisaties en welzijnsorganisaties. Deze partners kunnen hun diensten hierdoor beter op elkaar afstemmen.

Een Taalhuis is een katalysator voor lokale samenwerking in de aanpak van de basisvaardigheden taal, rekenen en werken met de computer.

Activiteiten

In de Taalhuizen worden veelal de volgende activiteiten georganiseerd:

- Spreekuur: voor doorverwijzing en aanmelden van deelnemers aan educatiecursussen;
- Spreekuur: advisering en aanmelden van taalvrijwilligers;
- Taalcoaching: Een taalvrijwilliger helpt iemand met het leren van de Nederlandse taal;
- Leeskring: gezamenlijk lezen en begrijpen van de Nederlandse taal;
- Schrijftafel: gezamenlijk oefenen met schrijven;
- Taalcafé: bespreken van onderwerpen om de Nederlandse taal te leren spreken;
- Financieel spreekuur: advies over hoe beter om te gaan met geld;
- Computerspreekuur: advies over hoe om te gaan met digitale instrumenten;
- Diverse cursussen voor taal-, reken- en digitale vaardigheden.